Kannabis lailliseksi, säännellyksi ja verolle -kansalaisaloitteen suljettu kuuleminen

21.3.2025. Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Coel Thomas, MSc
Mika Luoma-aho, PhD

Valiokunnan jäsenten ja varajäsenten mielipiteet

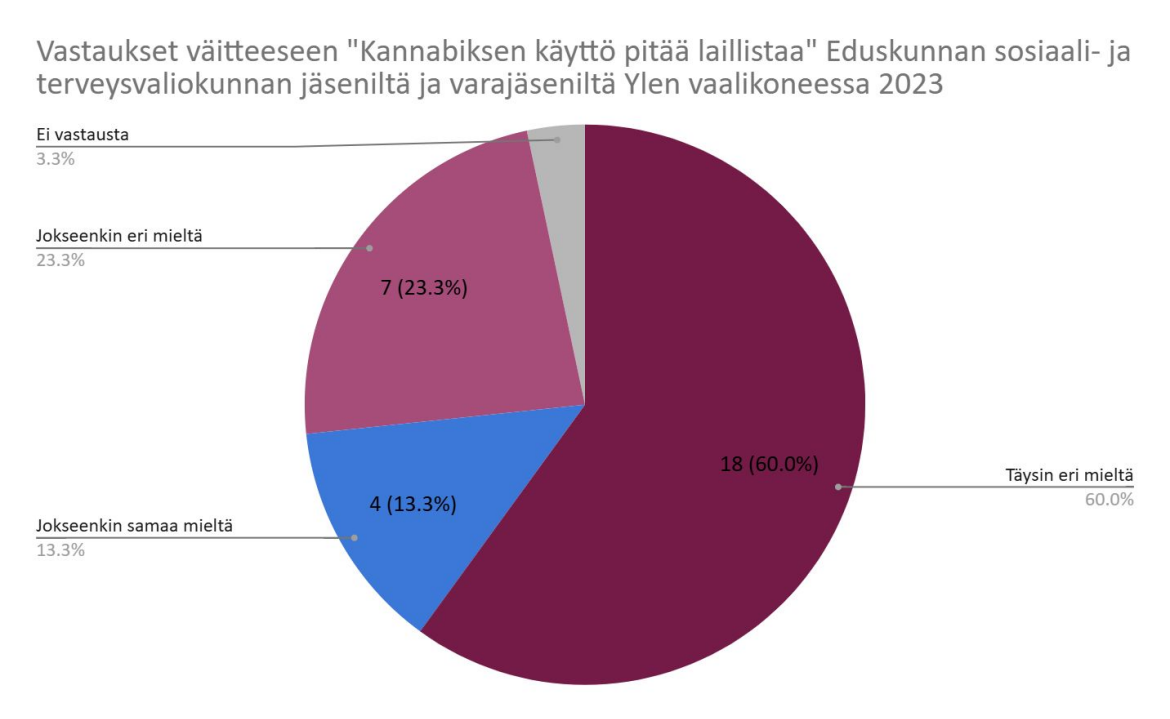

Kansalaisparlamentin tulokset

Taulukko 3. Mielipiteet ennen kansalaisparlamenttia ja sen jälkeen sukupuolen, ikäryhmän ja koulutustason mukaa

	Kannabis	
	Ennen	Jälkeen
Kaikki	**4,1**	**5,3**
Sukupuoli		
Nainen	3,7	4,9
Mies	4,4	5,8
Ikäryhmä		
18–34	5,1	6,0
35–49	4,4	5,8
50–64	2,9	4,5
65–79	2,4	4,0
Koulutus		
Perusaste	4,4	5,4
Keskiaste	4,0	5,3
Korkea-aste	4,0	5,4

Kuunnelkaa liittolaisiamme

“I believe it is time to end needless arrests and incarcerations of adults for small amounts of marijuana for personal use. We must also implement smart regulations, while providing access for adults, to safe, tested product.”

Donald Trump,
President of the United States of America

"Ich selbst bin über viele Jahre hinweg ein Gegner der Legalisierung gewesen. Aber es ist die Wissenschaft, die jetzt sagt: Diesen Weg müssen wir gehen."

Karl Lauterbach,
Bundesgesundheitsminister

“In 2018, our government legalized and regulated cannabis – to keep it out of the hands of kids and to take profits away from criminals.”

Justin Trudeau,
Prime Minister of Canada

Kuunnelkaa liittolaisiamme (suomeksi)

“Uskon, että on aika lopettaa tarpeettomat pidätykset ja vangitsemiset aikuisille ja pienen määrän hallussapidosta henkilökohtaiseen käyttöön. Meidän pitää myös toimeenpanna järkevää sääntelyä samalla, kun aikuisille annetaan pääsy turvallisiin testattuihin tuotteisiin.”

Donald Trump,
Yhdysvaltojen presidentti

“Olen itse vastustanut laillistamista useiden vuosien ajan. Mutta nyt tiede sanoo: tämä on se polku, joka meidän on kuljettava.”

Karl Lauterbach,
Saksan terveysministeri

“Vuonna 2018 hallituksemme laillisti ja sääntelee kannabiksen – jotta voimme pitää sen poissa nuorten käsistä ja ottaa voitot pois rikollisilta.”

Justin Trudeau,
Kanadan pääministeri

Kekkonen piti kannabiksen kieltolakia tekopyhänä ja oikeusvaltion vastaisena

"Jos nuorukainen myy 10 grammaa marijuanaa, joka **ei tee kissankipeää** sen polttajalle, hän saa sakkoa tai vankeutta. Se on tietenkin oikein, sillä marijuana on vaarallinen nautintoaine. Mutta ministeriö, jonka tulee vastata maan raittiusoloista, sallii naurettavaan hintaan myydä sellaista alkoholia, joka kuin rotanmyrkky tappaa sen vakituisen nauttijan. **Mikä oikeusvaltio tämä on?**"

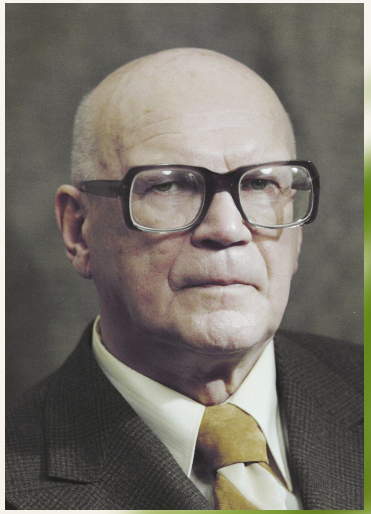

Urho Kekkonen,
Suomen tasavallan 8. presidentti

Yli 600 miljoonaa ihmistä asuu paikoissa, joissa kannabis on laillista

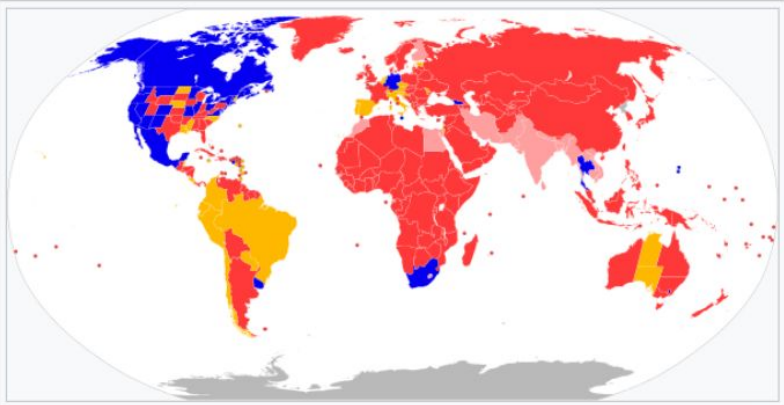

Adult legal status of cannabis possession for recreational use

- Legal
- Illegal but decriminalized
- Illegal but often unenforced
- Illegal

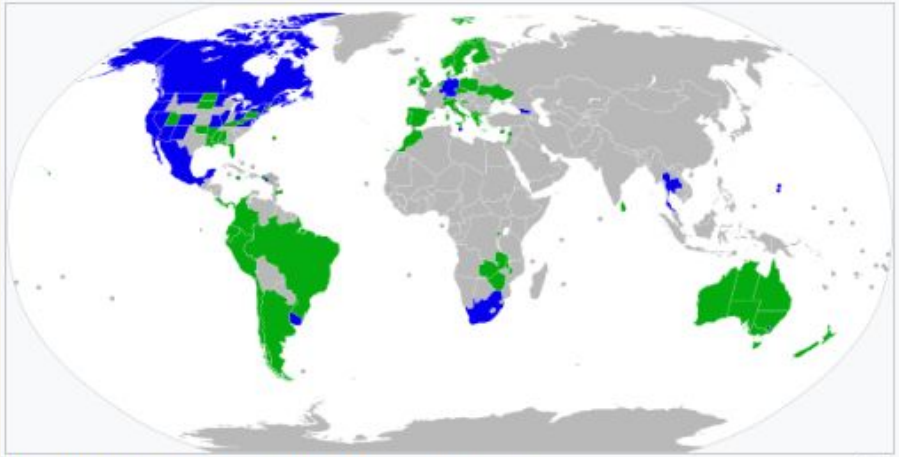

Legal status of cannabis for medical use

- Legal for any adult use
- Legal for medical use
- Illegal or unknown

Sveitsin parlamentin terveysvaliokunta esittää kannabiksen laillistamista

To Newsletters

Forbes

LIFESTYLE > VICES

Switzerland Moves To Legalize Recreational Cannabis With A State-Controlled Monopoly

By Dario Sabaghi , Contributor. Dario Sabaghi covers the cannabis industry wi...

Follow Author

Feb 17, 2025, 06:00am EST

Friday, 14 February 2025 16h15

PRESS RELEASE

RÉGLEMENTATION GLOBALE DU CANNABIS

Press release 14.2.2025
https://www.parlament.ch/press-releases/Pages/mm-sgk-n-2025-02-14.aspx

MIKSI KANNABISTA LAILLISTETAAN ?

KIELTOLAIN HAITAT

- Käytetty kannabis vahvistuu, ja siinä voi olla epäpuhtauksia mikä mm. lisää terveyshaittoja
- Järjestäytynyt rikollisuus ansaitsee valtavan määrän rahaa
- Korruptio lisääntyy
- Poliisin toimet tekevät vuosikymmenten saatossa rikollisista ammattimaisempia ja väkivaltaisempia.
- Poliisi ja oikeuslaitos hukkaavat valtavasti resursseja
- Kannabiksen käyttö jatkuu ja lisääntyy, etenkin nuorten keskuudessa
- Kieltolaki stigmatisoi kannabista lääkkeenä käyttäviä, vaikeuttaa reseptejä kirjoittavien lääkärien työtä ja estää tutkimusta

Miksi dekriminalisointia ollaan ehdotettu?

- Rikos-, sakko-, ja muut rekisterimerkinnät voivat aloittaa syrjäytymiskierteen.
- Kannabiksen käyttö on yleistä kaikissa väestöryhmissä, mutta kiinnijääneet ovat useimmin nuoria, vähemmistöjä, huonompiosaisia tai sairaita.
- Ongelmakäyttäjille kynnys hakea apua madaltuu.
- Jos myös kannabiksen kasvatus omaan käyttöön dekriminalisoidaan, niin kytkökset järjestäytyneeseen rikollisuuteen vähenevät

TUOTANNON JA MYYNNIN SÄÄNTELYN HYÖDYT

- Ikärajat
- Järjestäytyneeltä rikollisuudelta viedään valtavat tulot
- Tuhansia työpaikkoja ja satojen miljoonien verotulot
- Kasvua maataloussektorille
- Mahdollisuus säännellä kannabiksen pitoisuuksia sekä valvoa epäpuhtauksia ja näin vähentää terveyshaittoja
- Vähentää kannabiksen tuotannon päästöjä ja muita ympäristövaikutuksia
- Poliisi ja oikeuslaitos säästävät resursseja
- Lääkärit voivat määrätä kannabista sitä lääkkeenä käyttäville potilaille helpommin

THL:n analyysi asiassa on puutteellinen

- THL kertoi lakivaliokunnalle vastustavansa kannabiksen laillistamista, mutta ei ottanut huomioon analyysissään mm. kansalaisaloitteen esille tuomia kieltolain haittoja eikä sääntelyn mahdollisia hyötyjä.
- Käymme kirjallisessa lausunnossamme THL:n lausunnon puutteita.
- Toivomme, että sosiaali- ja terveysvaliokunta vaatii THL:ltä perusteellisempaa selvitystä ja antaa heille riittävästi aikaa tehdä tämän selvityksen.

Mistä kanadalaiset hankkivat kannabiksensa?

72% reported purchasing cannabis from a legal source (legal store or legal website)
15% reported obtaining their cannabis from a social source (shared around a group of friends, from a friend, family member or acquaintance)
5% reported growing their own cannabis or having it specifically grown for them
3% reported using an illegal purchase source (illegal store, illegal website or dealer)
2% reported using another source
2% reported getting their cannabis from a storefront on a First Nations community

Canadian Cannabis Survey 2024:
https://www.canada.ca/en/health-canada/services/drugs-medication/cannabis/research-data/canadian-cannabis-survey-2024-summary.html

Mistä kanadalaiset hankkivat kannabiksensa? (suomeksi

72 % ilmoitti ostaneensa kannabiksen laillisesta lähteestä (laillinen kauppa tai laillinen verkkosivusto)
15 % ilmoitti saaneensa kannabiksen sosiaalisesta lähteestä (jaettu kaveriporukalle, ystävältä, perheenjäseneltä tai tuttavalta)
5 % ilmoitti kasvattavansa kannabista itse tai kasvattaneensa sitä erityisesti itselleen
3 % ilmoitti käyttävänsä laitonta ostolähdettä (laiton kauppa, laiton verkkosivusto tai jälleenmyyjä)
2 % ilmoitti käyttävänsä toista lähdettä
2 % ilmoitti saaneensa kannabiksen alkuperäisväestön yhteisön liikkeestä

Lähde: Canadian Cannabis Survey 2024:
https://www.canada.ca/en/health-canada/services/drugs-medication/cannabis/research-data/canadian-cannabis-survey-2024-summary.html

Kannabiksen takavarikot USA:n lounaisrajalla ovat romahtaneet

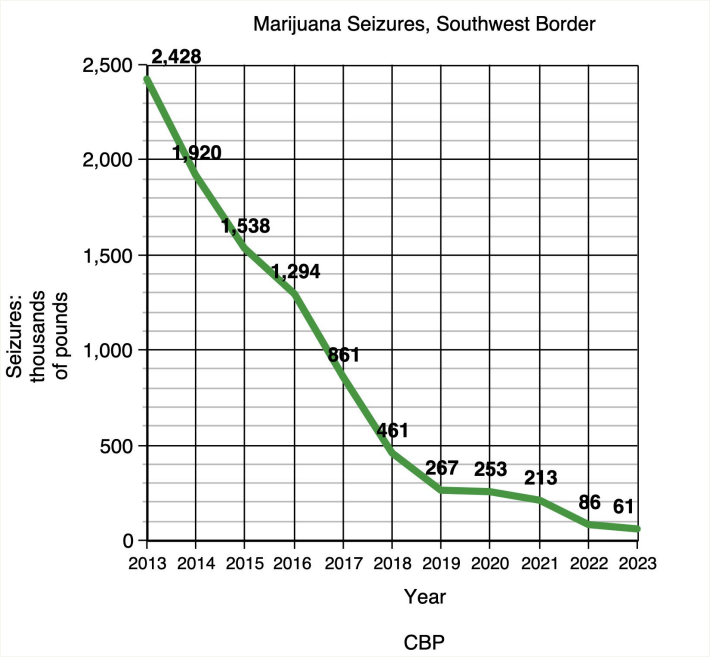

Lähde: National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2024. Cannabis Policy Impacts Public Health and Health Equity. Washington, DC: The National Academies Press. https://doi.org/10.17226/27766.
Haettu osoitteesta: https://nap.nationalacademies.org/read/27766/chapter/5

Yleiset argumentit sääntelyä vastaan ja vastaukset niihin

- “Kannabis aiheuttaa väkivaltaa”
  - Ei aiheuta.
- “Tarvitaanko muka uusia päihteitä?”
  - Kannabista käytetään jo, ja se ei ole uusi päihde, vaan yksi maailman vanhimmista
- Porttihypoteesi.
  - THL todisti dekriminalisointi-aloitteen käsittelyssä, että tälle ei ole mitään tieteellistä pohjaa.
- Lapset ja nuoret.
  - Todisteet muualta näyttää ettei käyttö nouse merkittävästi, ja sääntelyllä suojellaan lapsia ja nuoria.
- Pitää olla laitonta, koska kannabista ei pitäisi käyttää, koska se on epäterveellistä
  - Kieltolaki ei estä käyttöä, vaan käyttö päinvastoin kasvaa, joten terveyshaitat ovat jo olemassa.

KANNABIKSEN TERVEYSHAITAT

- Negatiivisia vaikutuksia aivojen kehitykselle
- Ongelmia liittyen mielenterveyteen ja kognitiiviseen suorituskykyyn
- Polttaminen vaurioittaa keuhkoja
- Negatiivisia vaikutuksia sikiölle raskauden aikana

- Kaikki vaikutukset ovat vahvempia nuorten kohdalla

KIELTOLAKI MAKSIMOI TERVEYSHAITAT

Kannabiksen vahvuus lisääntyy, kun laittomia markkinoita ei säännellä. Se voisi myös sisältää erilaisia terveydelle vaarallisia epäpuhtauksia. Ongelmakäyttö lisääntyy myös.

- Negatiivisia vaikutuksia aivojen kehitykselle
- Ongelmia liittyen mielenterveyteen ja kognitiiviseen suorituskykyyn
- Polttaminen vaurioittaa keuhkoja
- Negatiivisia vaikutuksia sikiölle raskauden aikana

Nuoret saavat kannabista helposti

- Kaikki vaikutukset ovat vahvempia nuorten kohdalla

Psykoosit ja skitsofrenia

- Monet tutkimustulokset viittaavat siihen, että kannabiksen käyttö voi edistää psykoosin puhkeamista heillä, joilla on geneettinen alttius tähän.
  - Kuitenkin esim Turun yliopistossa vuonna 2023 tarkistetun väitöskirjan mukaan kannabis ei aiheuta psykooseja tai skitsofreniaa(Denissoff, 2023)
- Laillistaminen ei ole lisännyt skitsofrenian esiintyvyyttä Kanadassa (Myran, 2025)
- Vahvempi/epätasapainoisempi kannabis on tutkitusti lisännyt psykooseja Skandinaviassa, samalla kun alkoholipsykoosit ovat vähentyneet (Rognli et al., 2023)

- Kieltolaki ei lopeta kannabiksen käyttöä. Se tekee siitä vain vaarallisempaa.
- Myös alkoholi ja kofeiini voivat edistää psykoosien puhkeamista, mutta nämä vähenevät sääntelyllä.

“Myös traumat altistavat psykooseille, ja kannabiksen käyttö on yleisintä nimenomaan niiden nuorten keskuudessa, joilla menee huonosti tai jotka käyttävät päihteitä unohtaakseen traumojaan.”

Psykiatrian erikoislääkäri Pekka Laine, Oulun yliopistollisen sairaalan psykiatrian klinikka

Psykoosit ja skitsofrenia

- Monet tutkimustulokset viittaavat siihen, että kannabiksen käyttö voi edistää psykoosin puhkeamista heillä, joilla on geneettinen alttius tähän.
  - Kuitenkin esim Turun yliopistossa vuonna 2023 tarkistetun väitöskirjan mukaan kannabis ei aiheuta psykooseja tai skitsofreniaa(Denissoff, 2023)
- Laillistaminen ei ole lisännyt skitsofrenian esiintyvyyttä Kanadassa (Myran, 2025)
- Vahvempi/epätasapainoisempi kannabis on tutkitusti lisännyt psykooseja Skandinaviassa, samalla kun alkoholipsykoosit ovat vähentyneet (Rognli et al., 2023)

- Kieltolaki ei lopeta kannabiksen käyttöä. Se tekee siitä vain vaarallisempaa.
- Myös alkoholi ja kofeiini voivat edistää psykoosien puhkeamista, mutta nämä vähenevät sääntelyllä.

Kannabiksen lääkekäyttö

Mika Luoma-aho, PhD

Korjataan kannabiksen lääkekäytön yleisiä harhaluuloja

- Kannabiksen lääkekäyttö on laillista, mutta epäoikeudenmukaisen tiukasti rajoitettua

- Se kannabis mitä käytetään lääkkeenä on samaa kannabista kuin mitä käytetään päihteenä. Lääkkeenä ja päihteenä käytetyn kannabiksen ainoa ero on niiden käyttötarkoitus.

Länsi-Uudenmaan Käräjäoikeuden päätös 3.12.2024

- **11 kannabiskasvia kasvattanut ei tuomittu huumausainerikoksesta, koska hän kasvatti niitä itselleen lääkkeeksi.** (Länsi-Uudenmaan Käräjäoikeus. diaarinro R 750/2024/8564, ratkaisunro 1023 3395)

- Tämä oikeustapaus näyttää, että poliisi tulkitsee kannabista lääkkeeksi kasvattavia potilaita virheellisesti huumerikollisiksi.

Mika Luoma-aho

Suomessa on 100 kertaa vähemmän kannabiksen laillisia lääkekäyttäjiä kuin Tanskassa ja 1000 kertaa vähemmän kuin Israelissa

Maa	Lääkekäyttäjien määrä	Tilaston vuosi	Väestö	Reseptien määrä suhteutettuna Suomen väestöön	Lähde
Suomi	80	2025	55000000	**80**	Suomen kannabisyhdistys ry:n arvio
Tanska	8,848	2023	58000000	**8390**	https://www.statista.com/statistics/1111505/number-of-new-medicinal-cannabis-users-in-denmark/
Kanada	313,273	2020	380000000	**45342**	New Frontier Data. The Global Cannabis Report: Growth & Trends Through 2025
Malta	435	2020	518000	**46187**	New Frontier Data. The Global Cannabis Report: Growth & Trends Through 2025
Luxemburg	691	2020	633,458	**59996**	New Frontier Data. The Global Cannabis Report: Growth & Trends Through 2025
USA	4100000	2020	3300000000	**68333**	New Frontier Data. The Global Cannabis Report: Growth & Trends Through 2025
Israel	132,000	2023	92000000	**78913**	https://www.marijuanamoment.net/medical-marijuana-prescriptions-rise-sharply-in-israel-amid-war-
Saksa	6700000	2022	836000000	**440789**	https://www.statista.com/topics/11023/cannabis-in-germany/#topicOverview

Suomessa kannabista käyttää vuosittain uusimpien arvioiden mukaan jopa 400 000 ihmistä. Pohjois-Amerikassa, jossa kannabiksen käyttö lääkkeenä ja päihteenä on laajasti laillista ja säänneltyä, riippuen maasta ja osavaltiosta noin 20-30% kannabiksen käyttäjistä käyttää kannabista lääkkeenä. On siis todennäköistä, että Suomessa kannabiksen reseptittömiä lääkekäyttäjiä on kymmeniä tuhansia, jotka tuomitaan virheellisesti huumausainerikollisiksi.

Lääkärit ovat menettäneet lupiaan, koska ovat määränneet kannabista lääkkeeksi

Lääkekannabis

Lääkekannabis jakaa ammattilaisten mielipiteet jyrkästi – Markku Knuutila: Lääkärit vaarantavat urakehityksensä määrätessään sitä

Lääkärit ovat voineet määrätä lääkekannabista kokeellisena hoitona vuodesta 2008 saakka. Moni lääkäri jättää mahdollisuuden käyttämättä, koska sen reseptin kirjoittaminen on raskas prosessi.

URHEILU

"Kohta luultavasti makaan vain sängyssä"

Janne Silvo on Suomen ennätyksen haltija kolmessa parayleisurheilulajissa. Nyt hän pelkää, että ei vain urheilu-ura, vaan koko toimintakyky on pian mennyttä. Silvo ei usko pärjäävänsä ilman lääkekannabista, jonka reseptiä hän ei enää saa. Taustalla on Valviran kiistelty ratkaisu.

Etusivu / Paikalliset

"Tuskin olisin elossa ilman sitä" – Tatu, 43, joutuu hankkimaan lääkkeensä laittomasti, koska lääkäriltä reseptiä ei saa

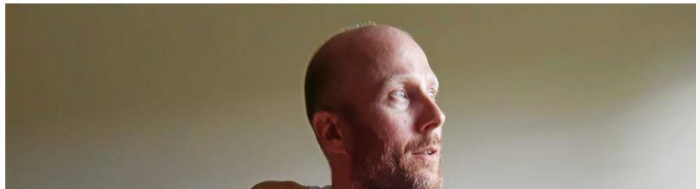

Edistetään kannabiksen lääkekäyttöä

- Saksassa kannabiksen laillistamisen myötä kannabiksesta tuli reseptilääke ilman erityislupaprosessia.
    - Saksan apteekkariliitto vaatii kannabista apteekkeihin myyntiin reseptivapaasti
- Kannabista voidaan käyttää ilman reseptiä ilman vakavia sivuoireita verrattuna erittäin moneen lääkkeeseen.
- Kannabiksen lääkinnälliset hyödyt ovat niin moninaisia, että iso osa väestöstä voi hyötyä niistä positiivisesti.
- Kannabiksen lääkekäyttöä voi edistää ilman, että kannabiksen käyttö päihteenä laillistetaan, vaikka kieltolain kumoaminen kokonaan olisikin paras toimi

Pyydämme, että lähestytte asiaa avoimin mielin.

Entä jos kaikki muualla maailmassa mieltään muuttaneet poliitikot ovatkin oikeassa, ja kannabiksen kieltolaki onkin epäonnistunut?

Pyydämme, että otatte vähintään edes potilaiden ahdingon tarkempaan selvitykseen.

KIITOS!

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon**, infographics & images by **Freepik**

Aloitetekst
i

Ehdotamme ryhtymistä lainvalmisteluun, jolla kannabiksen laittomuus kumotaan ja se korvataan seuraavasti:

- Kannabiksen käyttö, hallussapito, omatarveviljely, valmistus ja myynti sallitaan ikärajoin.
- Luodaan muihin päihteisiin rinnastuva kannabiksen valmistuksen ja myynnin sääntelyjärjestelmä ottaen oppia kannabiksen jo laillistaneiden valtioiden ja osavaltioiden kokemuksista. Sääntelyllä tavoitellaan haittojen minimointia yksilöille ja yhteiskunnalle, alkoholi- ja tupakkalainsäädännön tavoin.
- Asetetaan kannabikselle vero, jolla korvataan sen aiheuttamat haitat yhteiskunnalle.
- Määritellään päihdyttävän kannabiksen ja ei-päihdyttävän kannabiksen eli hampun ero selkeästi, jotta hamppua kasvattavat maatalousyrittäjät voivat toimia alallaan.
- Poistetaan kannabiksen käyttömerkinnät sekä vähäisestä kasvatuksesta ja myynnistä aiheutuneet rikosrekisteri- ja muut vastaavat merkinnät.

Kannabis on kasvi

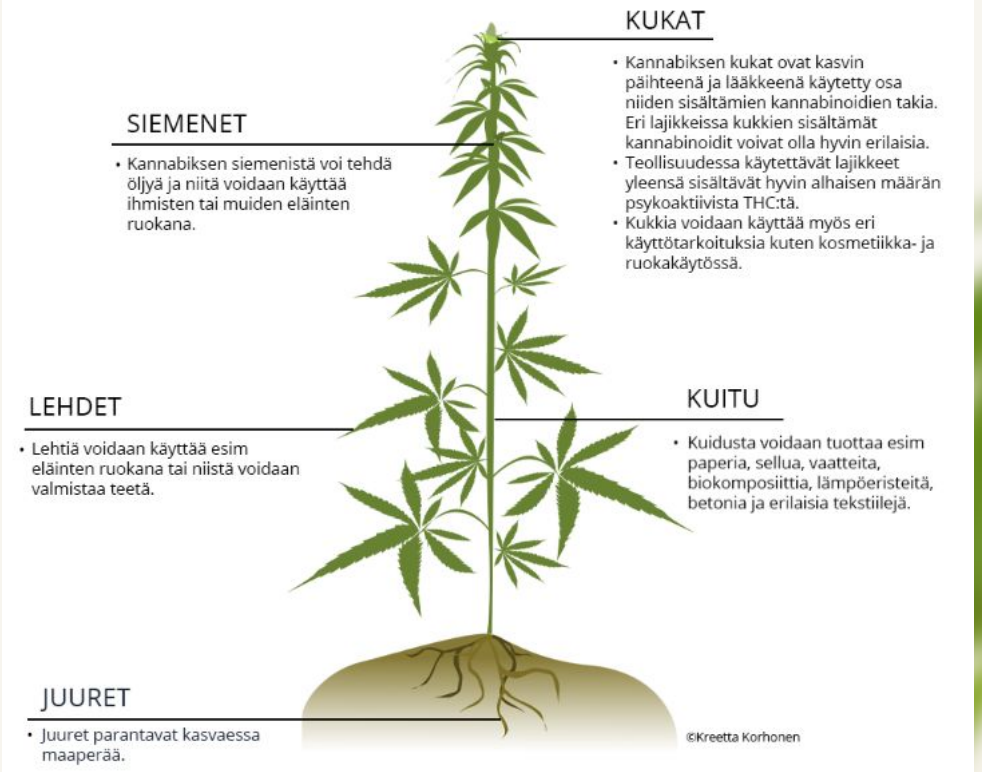

Kannabis on suomalainen kasvi

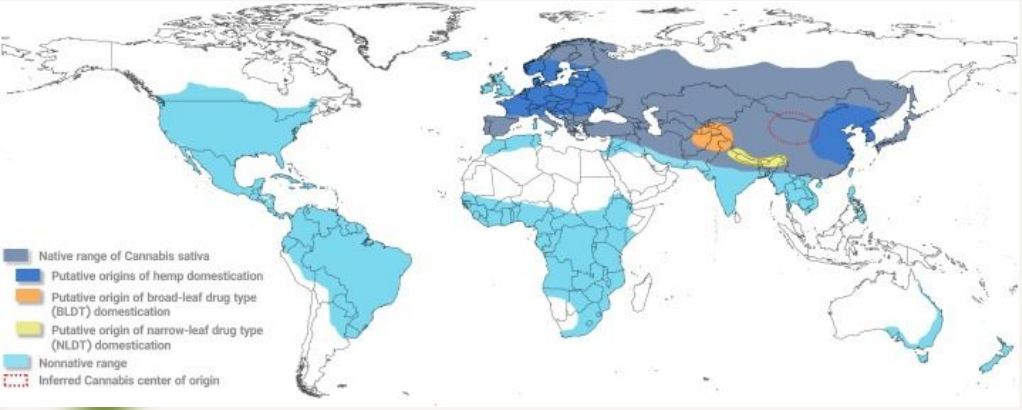

Suomi kuuluu kannabiksen luonnolliseen levinneisyysalueeseen ja Varsinais-Suomi kuuluu alueeseen, jossa kannabista ollaan alunperin kesytetty (Hesami et al., 2020)

Kannabis sensuroitiin kalevalasta 1960-luvulla (Yle, 2015)

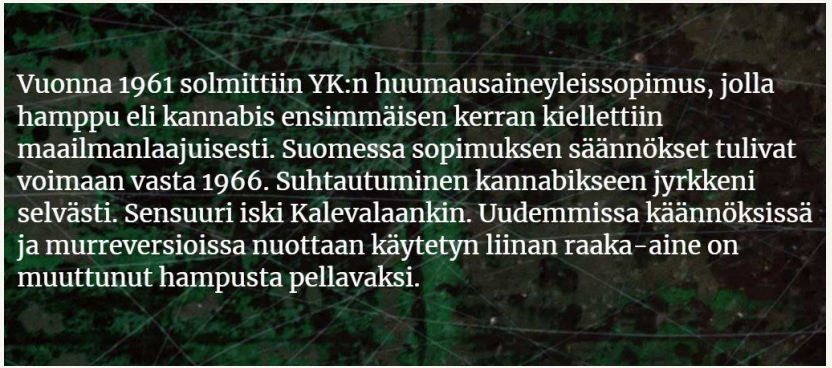

Valvomattomat markkinat, olivat ne laittomat tai lailliset, lisäävät haittoja yksilöille ja yhteiskunnalle. (Adinoff & Cooper, 2019)

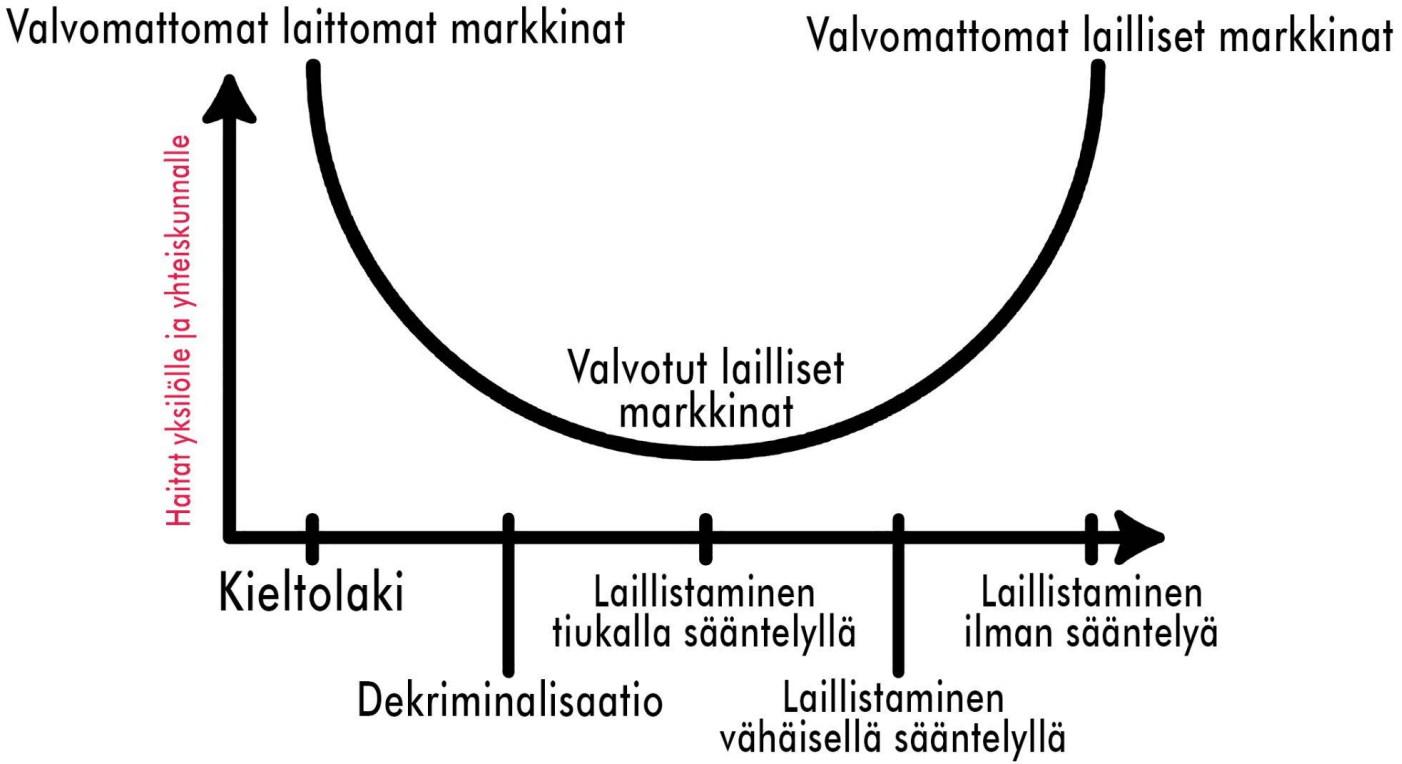

Kannabiksen takavarikot dominoivat tilastoja

Figure. Drug seizures in the European Union — number of seizures in 2021

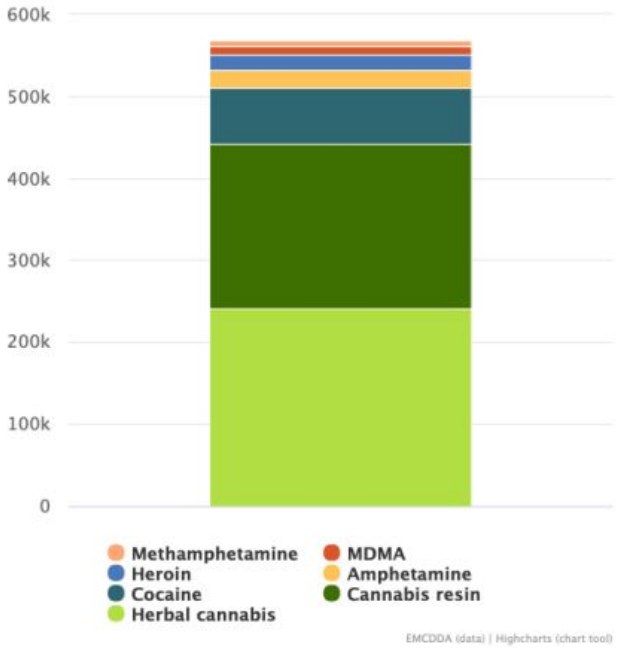

Figure. Drug seizures in the European Union — quantity seized in 2021 (tonnes)

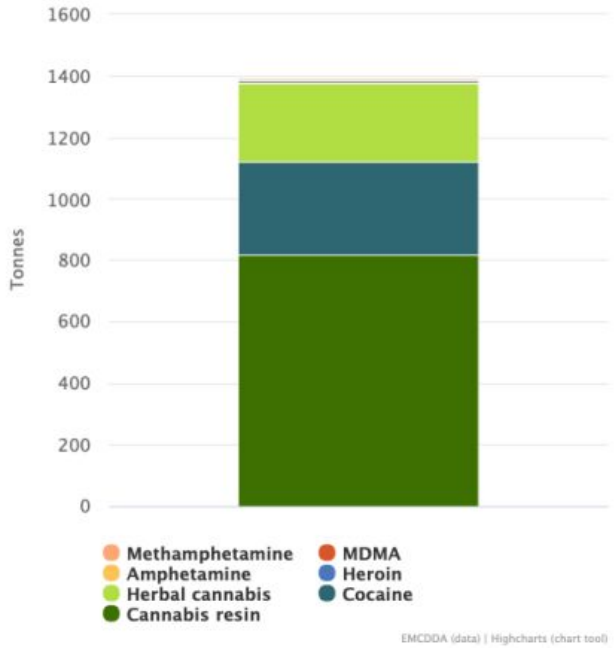

Esityksessä mainittuja lähteitä

Adinoff & Cooper, 2019: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00952990.2019.1680683

Bier, 2018. How Legalizing Marijuana Is Securing the Border: The Border Wall, Drug Smuggling, and Lessons for Immigration Policy. Cato Institute 19.9.2018
https://www.cato.org/policy-analysis/how-legalizing-marijuana-securing-border-border-wall-drug-smuggling-lessons#other-drug-smuggling

Canadian Cannabis Survey 2024:
https://www.canada.ca/en/health-canada/services/drugs-medication/cannabis/research-data/canadian-cannabis-survey-2024-summary.html

Denissof, 2023:
https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/174347/Annales%20D%201697%20Denissoff%20DISS.pdf

Hesami et al., 2020
https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0926669020309432

Miech et al., 2024. Monitoring the Future National Survey Results on Drug Use, 1975–2024:
Overview and key findings for secondary school students
https://monitoringthefuture.org/wp-content/uploads/2024/12/mtf2025.pdf

Myran, et al. (2025) Changes in Incident Schizophrenia Diagnoses Associated With Cannabis Use Disorder After Cannabis Legalization. *JAMA Netw Open.* 2025;8(2):e2457868. doi:10.1001/jamanetworkopen.2024.57868
https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2829840

National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. 2024. Cannabis Policy Impacts Public Health and Health Equity. Washington, DC: The National Academies Press. https://doi.org/10.17226/27766.
Haettu osoitteesta: https://nap.nationalacademies.org/read/27766/chapter/5

NIDA, 2024. Reported use of most drugs among adolescents remained low in 2024
https://nida.nih.gov/news-events/news-releases/2024/12/reported-use-of-most-drugs-among-adolescents-remained-low-in-2024

Rognli et al., 2023: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0926669020309432